

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.1.218/2023/10.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke
Dr. Demeter Zsuzsanna, előadó bíró
Dr. Harangozó Attila, bíró
Dr. Metzing Márton, bíró
Dr. Boros Tibor, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2024. február 15.
Az ügy tárgya: garázdaság vétsége
Terhelt: ...
Első fok: Nyíregyházi Járásbíróság, 39.B.839/2022/4., ítélet, előkészítő ülés, 2023. március 21., jogerő napja: 2023. március 21.
Másodfok: -
Az indítvány előterjesztője: a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Főügyészség
Az indítvány iránya: a terhelt terhére

Rendelkező rész

A Kúria a garázdaság vétsége miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Nyíregyházi Járásbíróság 39.B.839/2022/4. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] I. A Nyíregyházi Járásbíróság a 2023. március 21-én előkészítő ülésen meghozott és kihirdetett 39.B.839/2022/4. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki garázdaság vétségében [Btk. 339. § (1) bekezdés]; ezért – mint visszaesőt – 1 év 6 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte, melynek a végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a terhelt a szabadságvesztés elrendelése esetén

legkorábban a büntetés háromnegyed részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra, továbbá azt, hogy a terhelt pártfogó felügyelet alatt áll.

[2] Az ítélet – fellebbezés hiányában – a kihirdetésekor, 2023. március 21-én jogerőre emelkedett.

[3] **II. 1.** A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Főügyészség Bf.966/2023/2. számon – a Nyíregyházi Járásbíróságra 2023. szeptember 14-én érkezett – felülvizsgálati indítványt terjesztett elő a terhelt terhére a Be. 649. § (1) bekezdés c) pontjára alapítva, miszerint a bíróság a Btk. 86. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt kizáró ok ellenére függesztette fel a szabadságvesztés-büntetés végrehajtását.

[4] Indokolása szerint a bírósági ügyiratok részét képező előzményi elítélések ítélet kiadmányai alapján az állapítható meg, hogy a támadott ítélet meghozatalát megelőzően a Nyíregyházi Járásbíróság a 2017. április 4-én meghozott 16.B.1790/2016/22. számú, a Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.410/2017/3. számú, 2017. október 03-án jogerős határozatával a terheltet – helyesen – mint többszörös visszaesőt ítélte végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre.

[5] Utalt rá, hogy a terhelt elítéléseire vonatkozó bűnügyi nyilvántartási adatok hiányosak, miután – adminisztrációs okból – nem tartalmazza a Nyíregyházi Járásbíróság 16.B.1790/2016/22. számú ítéletében rögzített azon megállapítást, hogy a terhelt többszörös visszaesőként követte el a terhére rótt bűncselekményeket.

[6] Kifejtette azt is, hogy miután a bűnügyi nyilvántartási adatok az ítélet meghozatalának időpontjában tartalmazták a terhelt azon elítéléseit, amelyek a terhelt többszörös visszaesői minőségét megalapozzák, a Btk. 97. § (2) bekezdésében írt korlátozó szabály nem érvényesül.

[7] A terhelt a fenti ítélettel kiszabott 4 év fegyházbüntetésből 2020. augusztus 28-án kitöltve szabadult, és miután a támadott ítélet alapját képező bűncselekmény elkövetésére 2022. szeptember 9-én került sor, a terhelt – a Btk. 459. § (1) bekezdés 31/b. pontjára tekintettel – a garázdaság vétsége tekintetében is többszörös visszaesőnek minősül.

[8] A Btk. 86. § (1) bekezdés a) pontja alapján a szabadságvesztés végrehajtása a többszörös visszaesővel szemben nem függeszthető fel, ezért a bíróság által jogerősen kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére ezen anyagi jogi rendelkezés megsértésével, törvénysértően került sor.

[9] Megjegyezte, hogy bár a járásbíróság ítéletét a Be. 562. § (1) bekezdése alapján röviden indokolta, szóbeli indokolása során értékelte a büntetés kiszabása során figyelembe veendő bűnösségi körülményeket, mely eredményeként szabadságvesztés-büntetés kiszabásával látta biztosítotttnak a büntetési célok elérését.

[10] Utalt rá, hogy a tévesen meg nem állapított, egyébiránt egyszerűsített felülvizsgálatra tartozó többszörös visszaesői minőség megállapítása, és erre tekintettel a szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztésének tilalma, a két eldöntendő kérdés közötti ok-okozati összefüggés, a szükségszerű kapcsolódás folytán együttes döntést igényel, amely egységesen a felülvizsgálati eljárásban hozható meg.

[11] Mindezek alapján a jogerős ítélet megváltoztatását indítványozta, oly módon, hogy a Kúria állapítsa meg, miszerint a terhelt többszörös visszaeső, mellőzze a szabadságvesztés-büntetés végrehajtásának felfüggesztésére és az arra vonatkozó rendelkezést, hogy a terhelt pártfogó felügyelet alatt áll, továbbá mellőzze, hogy a terhelt a szabadságvesztés elrendelése esetén bocsátható feltételes szabadságra, ehelyett állapítsa meg, hogy a terhelt a

szabadságvesztés háromnegyed részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra; egyebekben pedig az ítéletet hatályában tartsa fenn.

[12] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.1226/2023/3. számú átiratában a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Főügyészség felülvizsgálati indítványát módosított tartalommal tartotta fenn.

[13] Osztva a főügyészség felülvizsgálati indítványának indokait, irányát azzal módosította, hogy miután a rövidített indokolással készült, első fokon jogerőre emelkedett ítélet nem tartalmazza az ügy elbírálása során figyelembe vett súlyosító és enyhítő körülményekre vonatkozó mérlegelést, továbbá a tisztességes eljárás követelményének való megfelelés okán, a terhelt jogorvoslati jogának biztosítása végett – a Kúria gyakorlatára is tekintettel – a törvénynek megfelelő határozat meghozatala, azaz a felfüggesztő rendelkezés mellőzése helyett a megtámadott határozat hatályon kívül helyezésének és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasításának van helye.

[14] **III.** A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Főügyészség felülvizsgálati indítványa – a Legfőbb Ügyészség által módosított tartalommal – alapos.

[15] 1. A Be. 660. § (1) bekezdése értelmében a Kúria a felülvizsgálati indítványt főszabályként tanácsulésen bírálja el. E főszabály alóli kivételként a Kúria nyilvános ülésen határoz a felülvizsgálati indítványról, ha a terhelt vagy a védő a terhelt terhére benyújtott felülvizsgálati indítvány kézbesítésétől számított nyolc napon belül ezt indítványozza [Be. 660. § (2) bekezdés a) pont].

[16] Figyelemmel arra, hogy e figyelmeztetés után az arra jogosultak nem indítványozták nyilvános ülés kitűzését, ezért a Kúria az ügyben tanácsulésen járt el és hozott határozatot.

[17] 2. Az ügyiratok alapján megállapítható, hogy a Nyíregyházi Járásbíróság 2023. március 21-én közölte az ügyészséggel a jogerős ügydöntő határozatot, amelyhez képest a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Főügyészség 2023. szeptember 14-én, azaz a Be. 652. § (3) bekezdésében meghatározott határidőn belül, ekként joghatályosan nyújtotta be a terhelt terhére a felülvizsgálati indítványt.

[18] 3. Felülvizsgálatnak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen, a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt helye van [Be. 648. § a) pont] a Be. 649. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott azon okból, ha a bíróság a Btk. 86. § (1) bekezdésében foglalt kizáró ok ellenére függesztette fel a büntetés végrehajtását.

[19] A Btk. 86. § (1) bekezdés a) pontja szerint a szabadságvesztés végrehajtása nem függeszthető fel azzal szemben, aki többszörös visszaeső.

[20] Többszörös visszaeső az, akit a szándékos bűncselekmény elkövetését megelőzően visszaesőként végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, és az utolsó büntetés kitöltésétől vagy végrehajthatósága megszűnésétől az új bűncselekmény elkövetéséig három év még nem telt el [Btk. 459. § (1) bekezdés 31. b) pont].

[21] Az ügyiratokból megállapíthatóan, a támadott alapítélet indokolása a személyi részben a terhelt büntetőjogilag releváns előéleti adatainak rögzítése során, a Nyíregyházi Járásbíróság 16.B.1790/2016/22. számú elítélése kapcsán nem tüntette fel a terhelt többszörös visszaesői minőségére vonatkozó adatot. Kétségkívül ezen elítéléssel összefüggésben az alapügyben eljáró bíróság által – az eljárása során – beszerzett bűnügyi nyilvántartási adatok sem tartalmazták a terhelt többszörös visszaesői minőségére vonatkozó bejegyzést.

[22] Jelen esetben azonban e bejegyzés hiányának a terhelt adott elítélését érintően a többszörös visszaesői minőség fennállása tekintetében relevanciája nincs. Ahogyan arra a felülvizsgálati indítvány is helytállóan hivatkozott, a Nyíregyházi Járásbíróság

16.B.1790/2016/22. számú ítélete tekintetében a terhelt többszörös visszaesői minőségére vonatkozó adathiány ugyanis kizárólag adminisztrációs tévedésből eredően állt elő.

[23] A bünygyi nyilvántartás törvényben meghatározott adatokat tartalmazó, közhitelű hatósági nyilvántartás, amelynek feladata adatok gyűjtése, kezelése, azokról okirat kiadása, a törvényben meghatározott jogosultaknak adatok szolgáltatása; törvényi alapja a bünygyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bünygyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Bnytv.).

[24] A bünygyi nyilvántartások a büntetések nyilvántartása, a hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartása, a büntetőeljárás hatálya alatt állók nyilvántartása, és a külföldre utazási korlátozás hatálya alatt állók nyilvántartása (Bnytv. 7. §).

[25] A büntetések nyilvántartása tartalmazza – többek között – a bűnösséget megállapító jogerős ügydöntő határozatban a bíróság által megállapított azt a tényt, hogy az elítélt visszaeső, különös visszaeső, többszörös visszaeső vagy erőszakos többszörös visszaeső [Bnytv. 11. § (1) bekezdés ce) pont].

[26] A törvényi szabályozásból tehát vitathatatlan, hogy a nyilvántartás alapja – akárcsak a végrehajtható büntetőjogi jogkövetkezményeké – a bűnösséget megállapító jogerős ügydöntő határozat, így annak rendelkezése, az abban foglalt tények és adatok.

[27] A jelen esetben az ügyiratok részét képező ítéletkiadmány szerint a Nyíregyházi Járásbíróság a 2017. április 4-én kihirdetett 16.B.1790/2016/22. számú, a Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.410/2017/3. számú, 2017. október 3-án jogerős határozatával a terheltet kifosztás büntette és lopás vétsége miatt halmazati büntetésül, mint többszörös visszaesőt ítélte 4 év fegyházbüntetésre és 4 év közügyektől eltiltásra.

[28] E jogerős elítélés tényét a bünygyi nyilvántartás az alapeljárás idején is tartalmazta, maga a jogerős ítélet pedig a terhelt többszörös visszaesői minőségét megállapította, ekként a Btk. 97. § (2) bekezdésében írt rendelkezés vizsgálata fel sem merül. E rendelkezés szerint az elítélésnek a bünygyi nyilvántartásból való törlését követően amiatt hátrányos jogkövetkezmény már nem állapítható meg az elítélttel szemben; ez azonban nem jelenti azt, hogy a bünygyi nyilvántartásban szereplő elítélés téves adata kötné a későbbi ügyben eljáró bíróságot.

[29] Megjegyzi a Kúria, hogy a felülvizsgálati indítvány elbírálásának időpontjára – a felülvizsgálatot előterjesztő ügyészség intézkedése nyomán – már a bünygyi nyilvántartás is a jogerős ítéletnek megfelelően tartalmazza a terhelt többszörös visszaesői minőségének tényére vonatkozó bejegyzést.

[30] A terhelt a fenti 4 év fegyházbüntetésből 2020. augusztus 28-án kitöltve szabadult. Ehhez képest a felülvizsgálati indítvánnyal támadott ítéletben elbírált garázdaság vétségét 2022. szeptember 9-én követte el.

[31] Mindezek alapján az állapítható meg, hogy a terheltet az alapügyben elbírált cselekmény elkövetését megelőzően a Nyíregyházi Járásbíróság többszörös visszaesőként ítélte végrehajtható szabadságvesztésre, és e korábban meghozott 16.B.1790/2016/22. számú ítélettel kiszabott szabadságvesztés kitöltésétől az alapügy tárgyát képező újabb szándékos bűncselekmény elkövetéséig nem telt el három év.

[32] Következésképpen a terhelt a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatban elbírált cselekményét többszörös visszaesőként követte el [Btk. 459. § (1) bekezdés 31. pont b) alpont], erre tekintettel pedig a Nyíregyházi Járásbíróság a Btk. 86. § (1) bekezdés a)

pontjában írt szabály megszegésével függesztette fel próbaidőre a kiszabott szabadságvesztés végrehajtását.

[33] 4. A törvénysértő büntetés orvoslásának főszabálya a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozat megváltoztatása és a törvénynek megfelelő határozat hozatala [Be. 662. § (2) bekezdés c) pont].

[34] Ugyanakkor az említett reformációs döntési jogkör mellett a Kúria nincs elzárva attól, hogy amennyiben a Be. 662. § (1) vagy (2) bekezdése szerinti határozat meghozatala az ügyiratok alapján nem lehetséges, a Be. 663. § (1) bekezdés b) pontja alapján kasszációs döntési jogkört gyakoroljon, azaz az indítványban támadott határozatot hatályon kívül helyezze, és az eljárt bíróságot új eljárásra utasítsa.

[35] Kétségtől a támadott ítélet, miután az az előkészítő ülésen jogerőre emelkedett, a Be. 562. § (1) bekezdése szerint, rövidített indokolással készült. Az ítélet – törvényi felhatalmazás szerinti – rövidített indokolásának hozadéka, hogy az írásbafoglalt ítélet nem tartalmazza a bünteteskiszabási körülmények felsorolását, azok ítéltbíró szerinti mérlegelését. A felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak nincs helye és a Kúria nem feltétlenül kerül minden esetben abba a helyzetbe, hogy a megalapozott döntéshez szükséges mértékben megismerhesse a releváns adatokat és körülményeket.

[36] Ugyanakkor annak eldöntése, hogy a törvénynek megfelelő határozat meghozatala vagy a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése és az eljárt bíróság új eljárásra utasítása indokolt-e, mindig a választani kívánt megoldás mellett és ellenében ható érvek gondos összevetését igényli. Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése ugyanis a teljes eljárás – így a tényállás-megállapítás, a jogi minősítés, a bünteteskiszabás és az egyéb rendelkezésekről való döntés – megismétlését jelenti, ráadásul a terhelt terhére előterjesztett indítvány nyomán történt hatályon kívül helyezés még a súlyosítási tilalmat is feloldja [Be. 634. § (3) bekezdés e) pont]; noha a jogerős ítéletnek csupán egyetlen, az alkalmazott szankcióval kapcsolatos rendelkezése törvénysértő. Ezért ilyen okból a hatályon kívül helyezés csak akkor indokolt, ha a törvénynek megfelelő határozat az iratok tartalma alapján – akár anyagi, akár eljárásjogi okból – valóban nem hozható meg.

[37] A jelen ügyben – egyetértve a Legfőbb Ügyészség érvelésével – a tisztességes eljárás követelményének érvényre juttatása teszi indokolttá a ténylegesen kizárólag a büntetés végrehajtásának felfüggesztésében törvénysértő ítélet hatályon kívül helyezését.

[38] A tisztességes eljáráshoz való jog gyűjtőfogalom, amely több eljárási jogosítványt foglal magában, amelyek együttes megvalósulása eredményezi az eljárások tisztességes voltát. A tisztességes eljárás általános garanciája – többek között – a jogorvoslathoz való jog.

[39] A jogorvoslati jog értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely jogát vagy jogos érdekét sérti [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés]. A szabadságelvonással járó szankció súlyos jogkorlátozással jár, alkalmazásának felmerülése nyilvánvalóan sértheti a terhelti érdeket.

[40] A terhelt rendes jogorvoslathoz fűződő érdeke és joga pedig nem érvényesülhetne a felfüggesztő rendelkezés felülvizsgálat eredményeként történő mellőzése alapján végrehajtandóvá vált szabadságvesztés vonatkozásában [Kúria Bfv.I.1.342/2020/6. (BH 2021.305.)].

[41] Mindezek alapján a Kúria a megtámadott határozatot a Be. 649. § (1) bekezdés c) pontja szerinti okból, a Be. 663. § (1) bekezdés b) pontja alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.

[42] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban – a Kúria elnöke számára a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdésében

biztosított felhatalmazás alapján, a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában írt rendelkezés nyomán – öttagú tanácsban járt el.

[43] **IV.** A végzés ellen a Be. 6. § (4) bekezdésére tekintettel nincs helye fellebbezésnek, felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.

Budapest, 2024. február 15.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Metzinger Márton s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró

A Kúria Bfv.II.1.218/2023/10. számú végzése 2024. február 15. napján véglegessé vált.

Budapest, 2024. február 15.

Dr. Somogyi Gábor s.k.

a tanács elnöke